

PROBLEMATIKA UPRCHLÍKŮ NA ÚZEMÍ ČR

Zpracovala: JUDr. Iva Kernová

Bezpečná země původu

- - stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště
- v němž státní moc dodržuje lidská práva
- který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodu uvedených v zákoně o azylu - § 12
- který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách
- který umožňuje činnost právnickým osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv

Bezpečná třetí země

- stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území a do kterého se může vrátit a požádat u udělení postavení uprchlíka. Stát není bezpečnou třetí zemí, pokud
- na něj lze vztáhnout překážky vycestování - § 91
- cizinec jeho územím pouze projížděl

Azylant

- cizinec, kterému byl podle zákona o azylu udělen azyl, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu

Prohlášení o úmyslu požádat o azyl

- písemný nebo jiný projev vůle cizince, ze kterého je zřejmé, že cizinec hledá v České republice ochranu před pronásledováním

Důvody udělení azylu:

- cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod
- má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo ve státě jeho posledního trvalého bydliště

Zvláštní důvody udělení azylu:

- Manželi azylanta nebo jeho svobodným dětem mladším 18 let udělí na jejich žádost nebo na žádost azylanta azyl, i když v řízení o udělení azylu nebudou zjištěny důvody pro udělení.
- Rodičům azylanta mladšího 18 let ministerstvo udělí na jejich žádost azyl, i když v řízení nebudou zjištěny důvody pro udělení.

Důvody vylučující udělení azylu:

Azyl nelze udělit, i když budou zjištěny potřebné důvody k udělení, ale je důvodné podezření, že cizinec se

- dopustil trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů
- dopustil se před podáním návrhu na zahájení řízení o udělení azylu vážného nepolitického trestného činu mimo území
- je vinen činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíly Organizace spojených národů

Návrh se zamítne jako zjevně nedůvodný,

jestliže účastník řízení o udělení azylu:

- uvádí pouze *ekonomické důvody*
- uvádí úmyslně *nesprávné údaje* o své totožnosti nebo státním občanství nebo tyto údaje odmítá uvést
- žádá o udělení azylu pouze proto, aby *unikl situaci všeobecné nouze*
- v opakovaně podaném návrhu uvede *podobné důvody jako v návrhu předchozím*
- přichází ze státu, který ČR považuje za *třetí bezpečnou zemi nebo* bezpečnou zemi původu
- má *více než jedno státní občanství* a nevyužil ochrany některého ze státu, jehož státní občanství má

Důvody odnětí azylu

- uvedl nepravdivé údaje anebo zamlčel podstatné skutečnosti
- byl mu udělen azyl nebo povolení k trvalému nebo obdobnému pobytu v jiném státě
- dobrovolně znovu využil ochrany státu, jehož je státním občanem
- dobrovolně znovu nabyl státní občanství státu, který opustil
- nabyl nové státní občanství, a má proto možnost používat ochranu tohoto státu
- dobrovolně pobývá ve státě, který opustil
- důvody pro udělení azylu pominuly

Řízení o azyl

Účastníkem řízení je:

- cizinec, který žádá o udělení azylu v ČR
- cizinec, jemuž byl azyl udělen a bylo zahájeno řízení o jeho odnětí
- Přijímací středisko
- Pobytové středisko
- Pohovor
- Rozhodování – Min. vnitra
- Rozhodnutí: udělení azylu nebo zamítnutí
- Integrační středisko

Azylant

- Účastník řízení o udělení azylu, který obdržel rozhodnutí o udělení azylu
- Je povinen přihlásit se **k trvalému pobytu na** u příslušného odboru cizinecké a pohraniční policie do 3 pracovních dnů ode dne doručení rozhodnutí o azylu.
Azylant
- je oprávněn k trvalému pobytu na území po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu.
- Odbor cizinecké a pohraniční policie vydá azylantovi **průkaz povolení k pobytu azylanta**. Je to veřejná listina, kterou se azylant prokazuje. Doba je dva roky. Lze ji opakovaně prodloužit o dva roky.
- Odbor cizinecké a pohraniční policie vydá azylantovi na jeho žádost **cestovní doklad**. Jeho platnost je 2 roky a lze ji opakovaně prodloužit; celková platnost nesmí přesáhnout 10 let. Územní platnost zahrnuje všechny státy světa s výjimkou státu, jehož je cizinec státním občanem.

• Azylová zařízení

- zřizuje ministerstvo
- **Přijímací středisko** - k ubytování účastníka řízení o udělení azylu do doby provedení potřebných úkonů /dle § 46/. Je provozováno ministerstvem.
- **Pobytové středisko** - k ubytování účastníka řízení o udělení azylu do doby nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu. Je provozováno ministerstvem nebo právnickou osobou v rozsahu pověření uděleného ministerstvem a za úplatu.
- **Integrační azylové středisko** - k přechodnému ubytování cizinců, kterým byl udělen azyl. Je provozováno stejným způsobem jako pobytové středisko.
- Stát prostřednictvím ministerstva poskytuje obci příspěvek k částečné úhradě nákladů obce vynaložených v souvislosti s azylovým zařízením v jejím území.

- **Státní integrační program**
- Program zaměřený na pomoc azylantům při zajištění jejich *začlenění do společnosti*. Součástí je i vytvoření předpokladů pro získání znalostí českého jazyka.
- V oblasti zajištění trvalého bydlení se realizuje formou *jednorázové nabídky bydlení azylantovi* ministerstvem.
- V oblasti získání znalosti českého jazyka realizuje Ministerstvo školství integrační program formou *bezplatného jazykového kurzu*. Ministerstvo školství učiní azylantovi nabídku kurzu českého jazyka nejpozději do 30 dnů ode dne udělení azylu.

Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky

- Má právo vyžádat si od ministerstva informace o počtu zahájených řízení .
- Ministerstvo, případně další orgány státu nebo orgány veřejné správy umožní pověřenému zástupci na jeho žádost a bez průtahů:
  - ❖ kdykoliv navázat s účastníkem řízení kontakt
  - ❖ nahlížet do spisů účastníka řízení
  - ❖ být přítomen při pohovoru a ústním jednání
- Účastník řízení má právo být po celou dobu řízení ve styku s Úřadem Vysokého komisaře a s právníckými osobami, které se zabývají ochranou jeho zájmů.